

ויזרע יצחק

שנה יב'

שמחת תורה "וזאת הברכה"
הפטרה: "ויהי אחרי"
כב' תשרי תש"פ

יוצא לאור ע"י מדרשת
"ויזרע יצחק"

ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

זמני החג	י"ם	ת"א	חיפה
פניסה	17:25	17:41	17:31
יציאה	18:40	18:40	18:38

שיעורו ושמזוזו בשמחת תורה, ותנו כבוד לתורה

הגיגים לשמחת תורה

"שמיני זוג עצרת הזה" (קידוש)

בשאר הרגלים המילה "חג" מוזכרת לפני שם החג "חג המצות הזה", "חג השבועות הזה", "חג הסוכות הזה". ואילו בשמיני עצרת אנחנו אומרים: "שמיני חג עצרת". וצריך להבין מדוע ההבדל? מתוך רבי מאיר יחיאל מאוסטובצה שכל שאר הרגלים מקורם הוא באירוע שארע וגרם לחג, את "חג הפסח" חוגגים משום יציאת מצרים. את "חג הסוכות" חוגגים משום ש"בסוכות הושבתי את בני ישראל". אנו חוגגים את חג השבועות משום ש"נתנה בו תורה". לעומת זאת את הרגל "שמיני עצרת" אין חוגגים משום אירוע שקרה אלא מה שחוגגים בשמיני עצרת זה שהקב"ה עוצר אותנו ליום נוסף כי קשה עליו פרדתו מאתנו. לאחר שבשבעת ימי חג הסוכות הקרבנו שבעים הפרים כנגד שבעים האומות, יוצא שגם לאומות העולם היה חלק בחג לכן יום שמיני עצרת העצרת תהיה "לכם" ולא לאומות העולם. אנו נעצרים אצל הקב"ה לעוד יום של שמחה גדולה ועצומה להיות בקרבנו וליהנות מזיו שכינתו. לכן אנו אומרים "שמיני חג עצרת הזה".

"שיעורו ושמזוזו בשמחת תורה"

בשמחת תורה אנו מוציאים את ספרי התורה מארון הקודש יוצאים מבית הכנסת אל הרחוב ורוקדים עם ספרי התורה, ברב עם, ברחובה של עיר. צעד זה בא לבטא את מקומה של התורה בחיי היהודי ואומר שאין מקומה של התורה בארון הקודש בלבד אלא התורה וחוקיה מלווים את האדם גם כשהוא נמצא ברחוב, התורה חודרת לכל תחום בחיי המעשה של האדם, ולכל פעולה מפעולות היום יום שלו יש היבט הלכתי שיש לתת עליו את הדעת ולכוון את מעשיו לפיהם. לכן מוציאים את ספרי התורה ורוקדים עימם בשמחה רבה ברחוב על מנת להראות ולהדגיש שמקומה של התורה הוא גם ברחוב ולא רק בארון הקודש. גישה זו היא מנוגדת לגישתם של אותם פורקי עול הטוענים שמקומה של התורה הוא בארון הקודש בלבד. לשיטתם, על התורה להיות מונחת בקרן זוית, סגורה בארון הקודש, וכך היא לא תחדור לתחום חיי היום יום. ומחזקים את שיטתם בכך שאומרים שהדבר לא מכובד ולא יפה שספר תורה יתגלגל כך בכיזיון ברחובה של העיר.

"זוותם בתוך זוותם"

בעל ה"אהבת ישראל" מוידוין הסביר את הפסוק "וכי תשלחנו חפשי מעמך לא תשלחנו ריקם, הענק תעניק לו מצאנך ומגרנך ומיקבך" (דברים טו' יג-יד), הר"ת של המילים "וכי תשלחנו חפשי מעמך", הוא חות"ם, וזו הכוונה כאשר הקב"ה חותם את הימים הנוראים, "לא תשלחנו חפשי", אלא "הענק תעניק לו", הקב"ה משפיע על האדם כל מיני השפעות טובות...

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ו

הרב מאיר אלעזר עטיה בן זוהרה ז"ל נלב"ע ט' אדר ב' תשע"ט

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת :

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

הגיגים ל"זאת הברכה"

"וזאת הברכה אשר ברך משה איש הא-להים את בני ישראל לפני מותו" (דברים לג' א)

ה"אלשיך" הקדוש מתייחס לאות וא"ו של המילה "וזאת" הפותחת את הפרשה ואומר שכיון שמדובר בברכת משה לבני ישראל היה מקום לחשוב ולומר שקדושת הדברים אינה כקדושת מאמרי התורה מבראשית ועד כאן, שהם מאמרים מפיו של הקב"ה, מה שאין כן כאן, שמדובר בברכות היוצאות מפיו של משה רבינו אל בני ישראל, מעמד הדברים הללו הוא ככל הברכות שמברך איש צדיק מעצמו את בנו ודומה לו. לכן הוטלה האות וא"ו בתחילת הפרשה ולא נאמר "זאת הברכה" אלא נאמר "וזאת" כלומר מדובר בתוספות על הנאמר קודם ושווה בדרגתם. והשוויון בין הדברים נובע משלשה טעמים. האחד - הלוא הם דברי משה שאינו דומה לדברי ילוד אשה אחר, לכך מרמז מה שנאמר "אשר ברך משה". שנית - עצם היותו של משה "איש הא-לוהים", וסתם דבריו הם מאת ה' ומרוח קדשו, ומה עוד שמדובר על בני ישראל שגם הם בני אל חי והוא ומשפיע מאתו את ברכתם. שלישית - כיון שמשה היה, "לפני מותו", סמוך למיתתו, כי אז השכינה שורה על הצדיק ברוח יתירה, כמו שאמרו בוהר על הפסוק "תוסף רוחם יגועון" (תהלים קד' כ), קל וחומר לרמתו של משה שהתוספת בערכו וגדולתו ביחס לצדיקים אחרים תגדיל את התוספת ברוח השורה עליו. וזהו "לפני מותו" שהצדיקים, בעת מותם, משיגים אז יותר מאשר בכל ימי חייהם.

"יוזי ראובן ואל ימות" (דברים לג' ו)

"יחי ראובן, הנה החל מהבכור כי כן המשפט, ולא הזכיר שמעון בעבור בעל פעור, כי העובדים היו שמעונים ומספרם לעד גם נשיאם נהרג" (אבן עזרא)

הרמב"ן חולק על הפירוש הזה של ה"אבן עזרא" וטוען שמה שמשה לא מנה את שבט שמעון הוא מהטעם שהכתוב לא מונה את שבטי ישראל כיותר משנים עשר שבטים, וכמו שנאמר בברכת יעקב "כל אלה שבטי ישראל שנים עשר" (בראשית מט' כח). ויעקב כשהזכיר שבניו הם שנים עשר הזכיר את יוסף כשבט אחד, אבל כעת משה התכוון להזכיר את יוסף כשני שבטים, כמו שאמר "והם רבבות אפרים והם אלפי מנשה" (דברים לג' יז), והוא עושה זאת משני טעמים, האחד הוא משום שגם הקב"ה מנה אותם כשני שבטים בחנוכת המזבח, בדגלים ובנחלת הארץ, לכן גם משה רצה למנותם כשני שבטים, והטעם השני הוא משום שמשה התכוון להזכיר את יהושע, שעתידי להנחילם את הארץ, והוא היה משבט אפרים, הקטן, ולכן הוצרך משה להזכיר גם את אחיו שגדול ממנו. ואם תאמר מדוע מיעט משה את שבט שמעון ולא מיעט את שבט לוי, כפי שעושה הכתוב כאשר מזכיר את יוסף כשני שבטים? מבאר הרמב"ן שמשה רצה לברך את שבט לוי, שמברכתו יתברכו כל ישראל, שיהיו קרבנותיו לרצון להם לפני ה', ולכן לא מיעט את שבט לוי אלא מיעט את שבט שמעון שהיה שבט קטן וברכת יעקב לא היתה מרובה אצלו, אבל כיון שאביהם חלקם ביעקב והפיצם בישראל (בראשית מט' ז), הרי שגם הם התברכו מברכת שאר השבטים אשר הם בתוכם. כאמור, הצורך למעט אחד מן השבטים הוא משום שבני ישראל נמנים בכל מקום כשנים עשר שבטים, וזה כנגד שנים עשר המזלות שברקיע, ושנים עשר החדשים שבשנה, ושנים עשר גבולי האלכסונים, שאמרו במדרש שהם זרועות העולם, וכן במניין מול הר גריזים והר עיבל (דברים כז' יב) כשמונה הכתוב את שבט לוי, יוסף נמנה כשבט אחד. וכן כשיחזקאל מחלק את הארץ (יחזקאל מח' ד) הוא מונה בחלוקת הארץ את יוסף כשני שבטים ולכן הוא לא מזכיר את לוי, והרמב"ן מביא דוגמאות נוספות להוכחת פירושו.

"ויעל משה מערבות מואב אל הר נבו ראש הפסגה" (דברים לד' א)

"כמה מעלות היה ופסען משה בפסיעה אחת" (רש"י)

מה רוצה רש"י ללמד אותנו בדבריו אלו? מבאר ה"פנים יפות" שלכאורה נראה שמה שנאמר "ערבות מואב" הוא מיותר, שהרי אנו יודעים ששם היה משה וכל ישראל, ועוד היה הכתוב צריך לומר "אל ראש הפסגה". לכן מפרש רש"י שכוונת הכתוב היא ש"מערבות מואב" פסע משה בפסיעה אחת אל "ראש הפסגה", ולא הלך ברגליו במעלות ההר, והטעם הוא משום שאמרו חז"ל שמשה מת ביום שבת, ואם היה עולה במעלות ההר היה בזה יותר מתחום שבת לכן קפצה לו הארץ ובפסיעה אחת הגיע לראש הפסגה. תרוץ נוסף הוא שהר נבו היה מאוס לגבוה, אפילו שהוא מחובר, כיון שנעבדה בו עבודה זרה, אך ראש הפסגה היה הר על גבי הר ושם לא עבדו עבודה זרה, לכן לא רצה הקב"ה שמשה ילך דרך ההר שהוא עבודה זרה, לפיכך קפצה לו הדרך להגיע לראש הפסגה בפסיעה אחת.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם: אליהו בן חמו בר אסתר, יוסף בנימין בר הביבה

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-20:30

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315